

قدرت سیاسی زن

تحلیل گفتمان اسلام سیاسی حکمت بنیان،
لیبرال و بنیادگرا با تاکید بر شان سیاسی زن

www.ketab.ir

نویسنده: بتول فلاح مراد

فارس

قدرت سیاسی زن

تحلیل گفتمان اسلام سیاسی حکمت بنیان، لیبرال و بنیادگرا با تأکید بر شان سیاسی زن

سرشناسه: فلاح مراد، بتول، ۱۳۴۸ -

عنوان و نام پدیدآور: قدرت سیاسی زن: تحلیل گفتمان اسلامی سیاسی حکمت بنیان، لیبرال و بنیادگرا با تأکید بر شان سیاسی زن/ نویسنده بتول فلاح مراد؛ ویراستار فاطمه مصدقی خمایی.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات خبرگزاری فارس، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۱۰۰ ص؛ ۱۴/۵×۲۷/۵ س.م.

شابک: ۷-۷۴-۷۳۲۰-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: زنان -- فعالیت‌های سیاسی

Women -- Political activity

زنان در اسلام

Women in Islam

فمینیسم -- جنبه‌های سیاسی

Feminism -- Political aspects

رده بندی کنگره: HQ۱۲۳۶

رده بندی دیویی: ۳۰۵/۴۲۲

شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۶۵۵۳۱

اطلاعات رکورد کتابشناسی: الفبا

نویسنده: بتول فلاح مراد

ویراستار: فاطمه مصدقی خمایی

ناشر: مؤسسه خبرگزاری فارس

چاپ و صحافی: پردیس دانش

شابک: ۷-۷۴-۷۳۲۰-۶۰۰-۹۷۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۹۰،۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۲

گرافیک: علیرضا زمانی

معاونت آموزش و پژوهش خبرگزاری فارس، تهران، ضلع شمال شرقی تقاطع انقلاب اسلامی و خیابان حافظ، کوچه شهید سعیدی، معاونت آموزش و پژوهش خبرگزاری فارس، انتشارات خبرگزاری فارس - شماره تماس: ۶۶۹۷۳۹۷۴ - ۲۱.

www.book.farsnews.ir

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.

فهرست

- مقدمه ----- ۷
- پیشگفتار ----- ۹
- فصل اول - جامعه‌شناسی جنسیت و جایگاه زنان در سیاست ----- ۱۳
- فصل دوم - جایگاه زن در گفتمان‌های لیبرال و بنیادگرا ----- ۳۳
- فصل سوم - جایگاه زن در گفتمان حکمت‌بنیان ----- ۶۱

مقدمه

درباره «زن» دیدگاه‌های متفاوتی مطرح شده است. گاهی او را مظهر همه عشق‌ها، زیبایی‌ها و لطافت‌ها دانسته‌اند و زمانی عامل فتنه‌گری و سیه‌روزی. برخی زن را معاون شیطان و روحش را پرنخ بین انسان و حیوان شمرده‌اند و گروهی نیز او را برتر از فرشتگان می‌دانند.

همین دیدگاه‌ها سبب شده که برخوردهای متفاوتی با «زن» به عمل آورند و با تاسف باید گفت که غلبه دیدگاه‌های منفی و غیر انسانی درباره «زن» باعث به هدر رفتن استعدادها و جلوگیری از نبوغ و خلاقیت زن شده است.

می‌توان گفت فقط ادیان راستین الهی، به ویژه اسلام، به احیای حقوق زن همت گماشته‌اند و فطرت انسانی و الهی او را بیدار ساخته‌اند. هرچند نظریه‌های اسلام درباره زن، امروز با چالش‌هایی رو به روست. از سویی با حقیقت پوشی متحجران و از سوی دیگر با گسترش جریانهای فمینیستی، مواجه است. محرومیت تاریخی و تحمیلی بر بانوان و ناآگاهی و عدم اطلاع صحیح برخی نوآندیشان غربی و اندیشه‌های سنگواره‌طلبانی از دیدگاه اسلام در مورد زنان، ایجاب می‌کند با تبیین نگره‌های متعالی و مترقی اسلام در حوزه حقوق و تکالیف زنان، جایگاه واقعی آنان مو شکافانه‌تر بررسی شود. در این کتاب تلاش شده است حصارهای جاهلیت قدیم و جاهلیت مدرن در قالب مکاتب متعدد، بر شخصیت و جایگاه زن و هم چنین نظام فکری جامع اسلام در زمینه

شخصیت فردی، خانوادگی، اجتماعی و مسائل مرتبط تعریف و تبیین شود. مسئله زن از مسائل اساسی و محوری برای هر ملت، آیین و مکتب است. به همین دلیل یکی از موضوعات مهم مورد گفتگو در میان همه ملت‌ها، مسئله زنان بوده است. زنان مانند مردان نیمی از جامعه اند و با یکدیگر مسائل مشترکی دارند. زنان به دلیل ستم تاریخی که بر آنان رفته است، وضعیت متفاوتی با مردان دارند. آنان همواره در معرض تحقیر بوده، مورد سوءاستفاده قرار گرفته اند. در برهه ایی از تاریخ، هویت انسانی آنان انکار شده است، گاهی آنان را در شمار بردگان قرار داده اند و گاهی مانند کودکان و سفیهان اهلیت حقوقی آنان انکار شده است.

در زمان ما زنان انسانهایی آزاد و دارای هویت انسانی و اهلیت حقوقی مستقل اند. با وجود این، بحث و گفتگو در باره مسائل زنان همچنان ادامه دارد.

آن چه در عصر حاضر، طرح «مسئله زن» را حساس تر و پر جاذبه تر ساخته است، برخورد دو گانه نظام سرمایه داری غرب در برابر این پدیده فرهنگی اجتماعی است. غرب از یک سو با طرح شعارهای فریبنده «آزادی زن» و «دفاع از حقوق زن» در میان ملت‌های جهان داعیه دار عدالت خواهی و ظلم ستیزی دارد، از سوی دیگر، سخت ترین و بیشترین ستم‌ها را بر پیکره اش وارد می سازد.

در این کتاب با مروری بر نگرش‌های لیبرال (فمینیسم) و بنیادگرای تکفیری (طالبانیسم)، قصد آن داریم که با بیان، غفلت از واقعیت‌های پنهان و کوتاهی در بازشناسی هویت و شخصیت و شان سیاسی زن مسلمان، با ترسیم نگاه حکمت بنیان و با تکیه بر مبانی اصیل دین اسلام، جایگاه و شان سیاسی و شخصیت واقعی زن را ترسیم کنیم.

پیشگفتار

امروزه زن، نه به عنوان یک انسان متعالی که به صورت یک ابزار سیاسی و اقتصادی از چالشی ترین موضوعات روز و در دستور کار نظامهای بین المللی قرار دارد. هر از گاهی به تناسب زمان، شرایط و افکار عامه، موضوعی را برای استخفاف، تحقیر و تطمیع و بهره جویی از زنان در قالب واژه هایی مانند آزادی زن، حقوق بشر و دموکراسی در لایه های پنهان سیاسی مطرح می کنند. زنان که در آغاز قرن نوزدهم میلادی بعد از تظاهرات و منازعات بسیار، اجازه مشارکت در انتخابات یافته و با حضور اجتماعی خویش، می کوشیدند وجود خود را در جامعه به رسمیت بشناسانند، به عنوان ابزار و اهداف مکاتب لیبرالیستی و جریانهای فمنیستی قرار گرفتند.

جهان امروز در فهم و به کار گیری واژه ها، به عنوان مثال فهم و تمایز حقیقی بین آزادی و آزادگی و نیز تفاوت بین خضوع و تسلیم آگاهانه و عالمانه با ذلت و سرافکنندگی و بردگی در تنگناست.

غرب در کنار حمایت از جنبش های فمنیستی و طالبانی، القای جهانی سازی یعنی تبدیل همه دنیا به دهکده های کوچک متمم فاعلیت خویش ساخت تا هر چه سریعتر بر طراحی ساختار هویتی مطلوب خویش و جهان شمولی تئوریها و خواسته هایش نایل آید. شگرد دیگر مکاتب غربی برای القای نا کارآمدی اسلام، گزینش تک گزاره ای احکام اسلام مانند نصف بودن سهم الارث زنان و

دیه آنان و نهایتاً صدور حکم «نا عادلانه و ظالمانه بودن اسلام علیه زنان» بود در مباحث قرآنی مقوله خطاب و عناصر تشکیل دهنده آن از زاویه زبان شناختی و از دیدگاه تحلیل گفتمانی در خصوص زن، شگفت انگیز است و می توان به چندین بخش تقسیم و مورد بررسی قرار داد که هر بخش، قابلیت تحلیل و تفسیر زیبایی دال بر نگرش جامع اسلام در خصوص زن دارد.

ابتدا باید از این بعد سخن گفت که خطاب کننده خالق انسان و رب جهان است و علیم و حکیم و آشنا به همه زوایای خلقت انسان ها. ثانیاً خطاب شونده زن است، مولد و مربی جامعه یعنی دارنده مسئولیتی چون خالق و مربی جهان. ثالثاً شنوندگان که همه ی انسانها و در همه ی زمانها می باشند.

تجربیات بشری بخصوص تجربه زنان در جاهلیت قدیم و در جاهلیت عصر جدید پر از تعارضات و تناقضات رفتاری است و به دلیل چند وجهی بودن موضوع و تعدد آثار و پیامدهای آن، زنان در مقام تشخیص درستی و داوری متعارضات، دچار سردرگمی و بلاتکلیفی شده اند. جهان امروز برای همه امور زندگی، تعریف و تبیینی دارد اما تعریف و تصویر صحیحی از هویت و چیستی و جایگاه انسانی به نام زن- به عنوان سنگ بنای جامعه و حیات- نداشته و بدون شناخت شخصیت، حقوق، وظایف و اختیارات وی جهان را به چالش کشیده و هل من مبارز می طلبد. خود به بیراهه رفته و دیگران را هم به بیراهه می کشاند.

جهان امروز در مقوله زن و با هدف به بند کشیدن روحش، تنها به رها سازی جسم او می اندیشد و قوانین موضوعه جهان امروز نیز، صرفاً پیرامون مسائل مادی و سهل الوصول نمودن طریق طلاق و تشویق به نحوه های زندگی خاص و تن ندادن به مسئولیت های خانوادگی است. زن و پیوندهای روحی- اخلاقییش، هرگز مورد طلب و توجه و تلاش جهان امروز نیست.

تبیین گفتمانی که در آن برابری زن و مرد، پیش فرض مسلم و قطعی بوده و هر دورا آفریده از نفس واحد می داند (سوره نساء آیه ۱) و هر گونه امتیازی را به تقوا می شمارد (سوره حجرات آیه ۱۳) که این امتیازها با اراده ی زن و مرد و از طریق حرکت اشتدادی و ملکه نمودن خصایل و فضایل الهی در نفس ناطقه انسانی به بار می نشینند و زن و مرد بودن، هیچ نقشی در وصول به کرامت والای نفسانی ایفاگر نیست (سوره تحریم آیات ۱۰ و ۱۱).

با توجه به یافته‌ها و تجربیات ناگوار غرب و همچنین افراطی‌گریهای دینی در حوزه زنان، معتقدیم با رهیافتی درون دینی از قدم‌های نخستین در خصوص ورود به مسئله زن - در حیات فردی، خانوادگی و اجتماعی سیاسی - آشنایی با قرآن و کلام معصوم (ع) و در قدم دوم تبیین و تحلیل گفتمان و اندیشه‌ی رهبران و اندیشمندان مسلمان مانند امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری در خصوص شخصیت و جایگاه زن مسلمان ضروری می‌باشد.

